

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Organizarea preoției

Cuvânt la o chestie, ce demult ne arde, dar până acum nu a avut noroc

de Can. Nicolae Brînzeu

Săptămânile trecute am primit și eu, ca toată lumea, apelul tipărit la Șimleu pentru participare la adunarea de constituire a Asociației Preoților R. Uniți. M'a cam surprins că se vine cu un lucru gata și am scris fratelui ce iscălea apelul: sper că ați pregătit lucrul *cum trebuie*, căci dacă nu ați făcut-o așa, va trebui multă muncă pentru a se drege ce s'a stricat. . . Dar eram atât de sigur, că lucrurile sunt bine pornite, încât în ziua presupusului congres m'am crezut dator să dau și o adeziune, să nu se spună că noi canonicii nu ne mai interesăm de chestiunile clerului din afară. . .

Ce mare mi-a fost surprinderea, când am citit în „România Nouă”, că s'a contramandat congresul, s'a ținut abia o consfătuire, care și-a ales un birou pentru continuarea lucrărilor. Am citit apoi memoriul acestui birou atât de timid, atât de nesigur în expunerile lui, încât mi-am zis: aici într'adevăr e nevoie de a se lămuri: ce vrea clerul? . . . Am citit apoi memoriul redactat de celalalt birou: pâr. Agârbiceanu cu protopopii dela centrele episcopicești — afară de Blaj și Lugoj — au ținut cu aprobarea prealabilă a înalților ierarhi, o consfătuire, din care au cerut să se poată ține o manifestare a clerului în forma de congres la Cluj, sau de sinoade diecezane ținute simultan în toate eparhiile, pentru a protesta împotriva mizeriilor cu salarizarea. Cu acest program, resp. cu program înainte stabilit, cu referenții aprobați înainte și cu concluzile tot înainte stabilite, se cere să se poată ține, și probabil se va aproba, un congres al clerului român unit anul acesta la Cluj. Dar să nu fie vorba decât de salarizare și de pensuni. . .

Ut aliquid fecisse videatur! — Iar ideea cealaltă? . . . In știrea Domnului. . .

Era anul 1916, al treilea an de războiu. Situația materială a preoției noastre ajunsese în stare de tot critică. Nici sub raport moral nu stăteam mult mai bine într'o țară, care ne privea cu ochi dușmănoși și ne pândea la tot pasul. Și atunci am început a ne ocupa de problemele clerului și ale Bisericii r. unite. Tribuna noastră era „Cultura Creștină” dela Blaj. Acolo am dat subsemnatul, la începutul anului 1916, doi articoli despre starea materială a preoției noastre, iar al 3-lea, scris în Iulie 1916, abia în Aprilie 1918 a ajuns să se publice, după ce în 1917 publicasem o serie „La problemele bisericii rom. unite” abordate de distinsul redactor al acelei publicațiuni, iar în 1918 intrasem în seria „Alte probleme”. . .

Și arătam în acel al treilea articol, cu exemplul țărilor germane (căci numai cu acelea eram în legătură sub durata războiului), la ce

rezultate minunate a dus organizarea clerului atât pe terenul revendicărilor materiale, cât și pe acela al frontului moral! Ideea a prins, ea a fost îmbrățișată de toată lumea înțelegătoare, așa că la sfârșitul anului 1918, când ne-am văzut liberi în țara noastră, însuș eminentul redactor al „C. C.” ținând să pună la punct „Noua eră și Biserica noastră” (Nrii 17—20, pp. 335—344), cu cunoscuta-i clar-viziune și și cu simțul lui practic, scria următoarele:

„O altă problemă, care privește direct numai preoția, dar ale cărei roade binefăcătoare se vor revărsa asupra Bisericii întregi, este *chestiunea organizării preoției*. Despre această chestiune s'a scris în aceste coloane, în repetite rânduri, așa că nu mai este lipsă să mai insistăm asupra ei. Vorba e numai că dela idei și discuțiuni teoretice să trecem acuma la fapte. *Organizarea noastră într'o mare tovrășie a preoților întregii mitropolii are astăzi o importanță neasemănat mai mare decât și numai cu câteva luni înainte. Fără de a avea organizare, care să poate vorbi în numele preoției, ori unde lipsa o cere, nime nu ne dă importanța, pe care această tagmă cu tot dreptul o merită*” . . .

Și ca dovadă, autorul invoca constituirea „marelui sfat național” din partea adunării dela Alba-Iulia, unde n'am fost învredniciți nici de atâta atențiune, ca neînsemnata fracțiune a social-democraților. Autorul stăruia pentru realizarea constituției, indicând și calea concretă.

În aceeaș vreme, actualul Preasfințit al Maramureșului luând act de apelul publicat de mine în „Calea Vieții”, scria în „C. C.”: „Ideea însăși a organizării, ridicată mai întâiu de Sfinția Sa, chiar în aceste coloane, o salutăm din toată inima. Înfrățirea ei o credem de-a dreptul necesară și cât mai urgentă” . . . (Pare că P. S. Sa a văzut înainte cum se va impune ideea corporativă în statele de după războiu, idee ce — între altele — trebuie să împingă și tagma preoțească spre organizare!)

Calea a fost aceea a congresului, ce s'a ținut în primăvara anului 1919 la Cluj, sub patronajul Exc. Sale (pe atunci canonicului) Al. Nicolescu, fiind de față și fostul redactor al „C. C.” în calitate de secretar general. S'a și hotărât înființarea unei asociații „Frăția de Cruce” a clerului nostru, cum se înființase aceea a clerului ort. sub numirea „A. Șaguna”.

Congresul acesta nu a lăsat cele mai bune amintiri. Nu din cauza că a hotărât înființarea asociației, ci pentru anumite ton folosit la discuții și pentru anumite defecte de formă. Totuș nu se poate spune că clerul nostru ar fi degenerat, cum au degenerat cel catolic maghiar. Să nu uităm că erau vremuri revolu-

ționare. Și la noi tonul revoluționar nu chiar preoții de rând l-au folosit. . .

Destul că din asociația hotărâtă la 1919 nu s'a ales nimica.

Și așa am luat-o pe făgașul indicat de soarte, și am rămas cum am fost. Vijeliile ce au trecut asupra noastră în prima decadă de România mare, au fost mai mult de altă natură, decât aceea a ne alarma ca tagmă clericală. Poate, în fața mișcărilor produse de clerul ortodox prin asociațiile sale, ar fi trebuit să demonstrăm și noi ca tagmă organizată, dar ele nu priveau direct situația noastră ca cler. La 1928 s'a făcut organizarea „Agru”-lui, care e asociație generală, având însă caracter pur mirenesc. A fost o idee norocoasă și o creație reușită. Dar nici odată nu a fost vorba că ea ar putea — ca un fel de secție — ingloba organizarea clerului. Dacă cineva crede, că Agru-l ar putea reprezenta integral interesele pe cari le reprezintă asociația clerului, să se gândească la un singur caz: la congresul Agru-lui dela Oradea (1932) discutându-se chestiunea salarizării clerului, președintele a închis discuția înainte de vreme, numai ca să nu se spună prea mult.

De aceea, ideea asociației preoțești a rămas și după înființarea Agru-lui. În toamna anului 1929 s'a putut citi în gazete, că a luat ființă „Asociația preoților români uniți din diecezele Oradea și Gherla a județului Satumare și Maramureș”. Titlu cam lung, încâtva curios, nu-i vorba, dar se spunea că ea a luat ființă sub patronajul înalților arhieriei și noi aveam credința că s'a făcut un început bun, care va produce organizarea generală. Dar nimic nu s'a mai produs, fie din lipsa de interes, fie că nici atunci nu se pusese lucrurile la cale așa cum trebuie. — A urmat spectacolul trist din anul acesta. . . și sfârșitul va fi un congres la Cluj de protestare împotriva reducerii salariilor.

După părerea noastră, clerul va renunța bucuros la acest congres. Căci el nu va hotărâ soarta noastră de viitor. *O acțiune permanentă se impune, ce nu se poate produce decât prin organizare*. Ideea aceasta nu poate fi înmormântată. Toate clerurile sunt organizate atât la noi în țară cât și în străinătate, numai clerul român unit nu. E organizat clerul catolic în cele mai catolice țări ca Austria, Franța, Italia, e organizat clerul ortodox, protestant, de ce nu ar fi clerul unit apt să se organizeze? Se teme cineva ca acțiunea organizației ar devia? Că la adunări sau congrese ar avea loc spectacole? Clerul nostru — sunt sigur — înțelege că organizarea nu e pentru a da spectacole. Nu știm de așa ceva nici la ortodocși, deși clerul lor nu are educația clerului nostru și nu face exerciții spirituale. Pe acest motiv ar putea fi interzise și sinoadele protopopești. Nu, de asta nu ne temem.

Nu-i vorba, autoritatea bisericescă poate lua toate măsurile de prevedere: poate să-și

rezerve numirea președintelui, să îngrădească programele de acțiune și de discuții. Dar ideea în sine trebuie — și de fapt e — aprobată de toată lumea de bine.

Altă chestiune e: *care e rostul vilttoarei asociatii?* Toate eșecurile de până aci sunt a se atribui faptului, că nu am prea știut ce vrem. Nu ajunge a voi binele în general, trebuie să știi în concret ce vrei?...

După părerea noastră, va trebui să se încredințeze culva studierea chestiunii și facerea unui referat, care să se discute în comitetul de inițiativă, apoi să se propună Veneratului Cor episcopesc spre cenzurare, și numai așa, cu program bine stabilit și cu hotărârile aprobate înainte, se poate face constituirea. Eșecurile de până aci să ne fie de învățătură, cum să se facă, nu cum să nu se facă lucrurile.

Noi de data aceasta renunțăm a intra în expunerea scopurilor asociației. Am făcut-o altă dată și o vom mai face, dacă va fi nevoie. Iar dacă se va zice, că tot ce s'a spus până acum de către oamenii serioși, cu privire la rosturile unei asociații a clerului unit, e fără rost, și că toate clerurile sunt demne să-și aibe asociațiile lor, numai al nostru nu, — fie voia Domnului!

Catolicismul și problema minorităților. Cu prilejul marilor serbări religioase de la Praga, a vorbit gazetarii, între alții, și ministrul de externe al Cehoslovaciei, d. Beneș. A spus lucruri interesante, a arătat metode și principii politice cari capătă greutate deosebită dela priceperea și lunga experiență din care se desprind.

A atacat, între altele, *problema deosebit de acută astăzi a naționalităților.* „Suntem convinși, — a spus d. Beneș — că pentru a rezolva problemele puse de existența minorităților nu este metodă mai bună nici mai eficace decât cea a democrației, metoda libertății și a respectului împrumutat, metoda colaborării și a toleranței naționale“. Ajutor neprețuit dă Statelor în străduința lor de soluționare a problemelor minoritare în conformitate cu principiile pomenite: catolicismul. „Mișcarea catolică — adaugă Dsa — își recrutează credincioșii din toate naționalitățile și, în consecință, cu-

noaște această problemă din experiența propriei sale vieți și a propriei dezvoltări și se silește s'o rezolve în sânul său cu ajutorul acelorași principii de toleranță și obiectivitate. În felul acesta ajută să se dea acestei chestiuni o deslegare analoagă și în cadrul Statului. Intr'adevăr, dacă mișcarea catolică are o importanță misiune politică în alte domenii, nu poate lipsi dela datorlia sa de a fi moderatorul leal al colaborării diferitelor naționalități din țara noastră“.

Vorbe cu adevărat înțelepte. D. Beneș înțelege că Biserica a și rezolvat, prin trecutul său de două ori milenar, problema naționalităților. A aflat mijlocul de-a armoniza contrastele dintre ele. Mai mult: că și astăzi el are un rol primordial în pacificarea și armonizarea lor, făcându-se în felul acesta o foarte prețioasă colaboratoare a Statului. E firesc să fie așa. Creștinismul unește pe toți în lumea adevărului de valoare universală, care se găsește dincolo de hotarele particularismului național. Vesteste mereu iubire și pace și dreptate. În felul acesta fără a nega națiunea și recunoscându-i întreaga valoare, o integrează totuși, alături și împreună cu toate celelalte, în marea frăție adevărului universal, care este peste toți și a tuturor.

Pot învăța câte ceva și guvernanții noștri dela ministrul Cehoslovaciei!

Tot industria calomniei

Nesocotitele ieșiri pătrășe ale d. Ghibu la Balamare, pe cum știu cetitorii noștri, și-au căpătat pe loc răspunsul cuvenit din partea Preasf. Alexandru al Maramureșului, prezent la acele ieșiri de maniac. Cazul, răstălmăcit în chip nedemn, de-un anumit d. Lungulescu, a fost relatat și comentat în „Universul“ (nr. 166). La ceea ce înaltul ierarh vizat de lunguleștile bârfeli debitate pe coloanele cotidianului bucureștean, a trimis d. Stelian Popescu, dir. „Univ.“ și președ. Ligii Antirevizioniste (d. Ghibu, la Balamare a conferențiat în cadrele acestei Ligi) următoarea telegramă:

„Conferențele Ghibu nu promovează gândul antirevizionist. Protestez contra calomnioasei infățșări

Lungulescu a intervenției mele și cer rectificarea cinstită, Episcopul Rusu“.

Drept răspuns la această telegramă, d. Stelian Popescu a răspuns în scrisoare particulară, următoarele:

Prea Sfințite, Primind telegrama Prea Sfinției Voastre, prin care protestați împotriva conferențelor d-lui profesor Onisifer Ghibu că nu ar promova gândul și cauza antirevizionistă, precum și împotriva articolului d-lui Lungulescu, care ar fi prezentat atitudinea Prea Sfinției Voastre la conferența d-lui profesor Ghibu, în mod tendențios.

Avem onoarea a Vă ruga să binevoiți a ne trimite o comunicare amănunțită asupra felului în care s'au desfășurat faptele în timpul acelei conferințe.

De această precizare a Prea Sfinției Voastre, avem neapărată nevoie, întrucât articolul publicat s'a sprijinit pe dovezile precise pe care nu ni le-a trimis d-l profesor Ghibu, ci persoane străine în luptele confesionale și demne de toată încrederea.

Aceleași persoane ne-au mai arătat în ce privește atitudinea Prea Sfinției Voastre față de manifestările naționale, că lipsiți demonstrativ dela solemnitățile oficiale, cum a fost la „Ziua Eroilor“ (6 Iunie) și la Serbarea Restaurației, — iar la 10 Maiu a-ți venit de forma plecând înaintea celorlalți, ceea ce s'a interpretat ca un gest de vădită antipatie pentru statul și poporul român.

Fără a ne însuși punctul de vedere al celor ce văd atitudinea Prea Sfinției Voastre, un manifest dispreț în față de cauza românească, aș fi fericit Prea Sfințite, dacă față de dovezile cari mi-s'au adus putea să le infirmați și astfel românii din Eparhia Prea Sfinției Voastre și cei al căror suflet este închinat cauzei naționale să nu mai aibă nici o amărăciune dela faptele relatate că ar porni dela Prea Sfinția Voastră.

Primiți, Vă rog, Prea Sfințite, salutările mele respectuoase. Președinte ss. Stelian Popescu.

Clădind pe aceste rânduri ale d. Stelian Popescu, Preasf. Alexandru i-a adresat, pentru „Universul“, celea ce urmează:

Domnule președinte,

Confirmând primirea adresei ce mi-ați trimis sub Nr. 2212—1935, mă grăbesc a Vă răspunde în următoarele:

Citind zilnic ziarul DVoastre „Universul“ cunosc de aproape gândurile ce Vă animază și fiindcă, în calitatea mea de om al bisericii urmăresc cu specială atenție tot ce se publică în el în materie religioasă-bisericească, sânt perfect informat asupra atitudinii ce aveți față de chestiunile aparținând acestui domeniu. De aceea nu mi-am făcut un singur moment iluzia

□ □ Foiața „Unirii“ □ □

Notițe istorice

Comunicate de Al. Lupeanu-Melin

2.

Gavril Bănulescu era ardelean. În scaunul episcopiei Chișinăului a șezut și un ardelean, anume *Gavril Bănulescu Ipodomi*. Acesta s'a născut în părțile Bistriței, a fost protopop unit (ori și vicar) acolo. Când a murit ca episcop (ori arhiepiscop) în Chișinău, înainte de aceasta cu 30 de ani, s'a scris de acolo guvernului din Ardeal, să cerce după consăngenii repausatului. Scrisoarea era rusească și abia o au știut cetii. Guvernul a scris la Bistrița, unde s'au descoperit mai mulți nepoți și a. de-al repausatului, cari au căpătat parte din averea numitului episcop. — Acestea le-am auzit dela Albani, egumenul mănăstirii din Blaj, care pe atunci era paroh în (Ofenbala?) 5/4. 1860. (Notița lui I. M. Moldovanu).

Boala Austriei. De curând a ieșit în Gratz o broșură „Un cuvânt pentru Austria“ în care se zice că „Austria este morboasă, morboasă de tot greu, răul de care suferă nu este trecător, nu este parțial. Tot corpul statului este morbos de moarte și la sicriul în care să se înmormânteze lucră fără de repaus mâni străine și de acasă“. Apoi sfătuește să facă alianță

strânsă cu Rusia, căreia să-i dea mână liberă în răsărit, de se va răsturna Turcia să cuprindă Bosnia, Serbia, Țara Românească și Moldova; popoarelor să le dea constituțiune, etc. — Lumea cunoaște că celea ce zice autorul despre starea din lăuntru a Austriei, sunt prea adevărate. 1860 „Wanderer“. (I. M. Moldovanu).

Țara promisiunii pentru Unguri! În 6 Maiu s'a ținut în Cluj în biserica reformată reviem pentru *Széchenyi*. Episcopul reformat Bodola numi pe repausatul în rugăciunea sa „Molsă al Ungariei“, care cu prevedere profetică a condus poporul său prin deșert și roagă pe Atotputernicul ca să trimită un Iosua, care să conducă pe poporul unguresc în țara promisiunii“ — scrie *Wanderer* Nr. 114—1860. Iar Moldovănușu dela Blaj adaoge în paranteză:

— Dele-li-l Dumnezeu cât mai curând numai „țara promisiunii“ să fie cât mai departe de patria română“.

Strănepoșii Romei în Ardeal. Impăratul Iosif al II-lea vizită și regimentul al II-lea românesc. În Năsăud fu primit cu toată pompa și solemnitatea militară. „Măiestrea sa cănta cu mare plăcere spre Compania ce stetea în lăcușoasa paradă; și după o pauză profundă arătând cu mâna șirele frumoase, cătră cel de față cu entuziasm zise: „pectora Romulidum

firma satis sunt“. Cuvintele acestea se pătrărară mult timp scrise pe un stâlp între Năsăud și aproapele sat Rebrigoara. Ce învechindu-se stâlpul putrezi. — Tot atunci în decursul prânzului zise Impăratul: acest Regiment are un solu de oameni înalți săvâtoși și vârtos și nu puțin ne mirasem a vedea pre vestimintele romanilor țesături *etruriane* din secolii ce mai depărtați chiar după originalele picturii italiene din Cabinetul meu.

(G. Popu Căpitan pens.) „în Organul Luminării 203“.

Un fost elev meritos al Blajului. Moise Sora Noacu s'a născut în ziua de Sf. Ilie 1800 în Hațeg, din parohul unit Matia Sora și mulțerea lui, Maria Noacu. A studiat la Blaj între 1820—21, la Alba-Iulia între 1822—23, apoi logica și fizica la Cluj.

La recomandarea lui Ladislau Valdeu episcopul Vulcan l-a primit în clerul său. Teologia a învățat-o în anul 1827—30. Ca preot a servit în dieceza Orășii, gustând mult amar și persecuțiune. După multe strămutări muri în Borodul mare la 13 Dec. 1862. A lăsat după sine două volume de rugăciuni, predici (cari se află la Vicarul Blistran preot în Derna de sus).

Aron Densușianu în Istoria Limbei și literaturii Române, Iași 1885, pag. 258 scrie: *Moise Sora Novacu* (1806—1862) a tradus Ecclia lui Virgiliu în versuri albe, cum e

că telegrama ce V'am trimis ar putea să-mi aducă la timp și în formă potrivită rectificarea cerută în chestia insultelor gratuite din articolul dlui Lungulescu. Sânt aproape sigur, că ea nu va veni nici după lămuririle de acum și dacă totuși Vi-le dau, este pentru respectul ce Vă port pentru câte ați făcut în materie antirevizionistă și pentru că mă simt dator să nu las fără răspuns cele ce ați binevoit a-mi comunica.

Aflați deci, Domnule președinte, că dacă am aprobat, cu sublinieri fățișe, și din toată inima mea de arhieru român, — venit aici dela Blaj, de unde am adus, odată cu trecutul meu de devotată luptă națională din timpul imperiului maghiar, și întreg patrimoniul de intransigență națională a Blajului — scopul urmărit de d. Ghibu în conferința sa dela Bala-Mare, a trebuit să mă ridic, cu toată puterea, împotriva argumentării tendențioase și cu vădite scopuri proselitiste, care nu servește întru nimic, ci deserveste în cea mai deplină măsură ținta atât de frumoasă a închegării tuturor fiilor neamului nostru în tabera antirevizionismului. Pilduind mereu și *exclusiv* cu pretinse acte de irendentism luate din viața catolicismului maghiar dela noi — în care vor fi desigur și destule fapte condamnabile din punctul de vedere al românismului, dar cari nu pot fi condamnate decât după ce vor fi fost deplin dovedite și conferențiarul a dovedit cu chestia „acordului dela Roma” că nu este omul dovezilor cari să reziste —, d. Ghibu a mers în îndrăznelle sale până la insulta directă a Papei, prezintându-i drept o unealtă inconstientă a mișcării revizioniste maghiare.

În fața acestei situații — răstălmăcită pe de-a întregul în corespondența ce Vi-s'a trimis și mai ales în scrisul de bârfeală al dlui Lungulescu — aș fi lipsit dela datoria mea de arhieru catolic și de bun român, dacă nu interveneam, în sensul în care am intervenit, în calitatea mea de președinte de onoare al secției ardelenice (cea mai importantă între toate) a Ligii, ce prezidați cu atâta distincție. Și eu cred, Domnule președinte, că în adâncul sufletului DVoastre nu veți putea să nu-mi dați dreptate, chiar dacă momente de ordin

tactic și considerente de natură confesională V'ar opri să o faceți în sensul ce V'am cerut și la locul unde am fost terfelit pe nedreptul.

Cât privește apoi atitudinea mea generală față de chestiile românești, și în special ținta ce am față de serbările naționale, este sub demnitatea mea să cerc a mă justifica față de minciunile grosolane lipsite de cea mai elementară bunăcuviință a Informatorilor ce aveți aici și pe cari îi socotii „persoane străine de luptele confesionale și demne de toată încrederea”, ce nu este cazul. Aceste persoane nu-mi pot ierta, că înțeleg să fiu român în cadrul de sfânt naționalism al bisericii Blajului și că nu mă pot preta la rolul de coadjutor într'ale românismului a cutărui protopop de aici, care își socotește de datorie „patriotică” să cerc a umili pe Episcopul Maramureșului, având pe teritoriul său 90 la sută credincioși uniți și asta chiar la reședința sa Bala-Mare, cu aproape 5000 credincioși față de cele 2—300 ale sale.

Deplin conștient de rolul și rostul ce am în aceste părți de graniță al țării, voi continua să lucrez, Domnule președinte, și pe viitor, în spiritul naționalismului genuin al Blajului, secundând cu dragă inimă și din toate puterile adevărul mișcării antirevizioniste și respingând orice uneltiri piezișe, menite a întuneca strălucirea acestui adevăr.

În nădejdea de-a fi reușit să Vă prezint chestiunea în adevărata ei lumină, pe care atârnă dela DVoastră să o puteți primi în întreaga ei curățenie, Vă rog să primiți, Domnule președinte, asigurarea deosebitei mele considerații.

Bala-Mare, la 2 Iulie 1935.

Dr. Alexandru Rusu,

Episcop Român unit al Maramureșului

Așa Preasf. Alexandru al Maramureșului. Și am așteptat să vedem „Universul” aducând această rectificare. — Am așteptat însă degeaba. Pentru industria calomniei așa ceva nu face.

A cincina conferință internațională catolică a Serviciului Social. Se întrunește în 28—31 Iulie a. c. la Bruxelles, sub înaltul patronaj al M. S. Regina Elisabeta a Belgiei și sub președinția de onoare a Cardinalului

Van Roey, primul al acestel țări. În această conferință se va da seama de cel zece ani de activitate. *Uniuneu catolică internațională a Serviciului Social* s'a fondat, anume, la Milano, în 1925. Ea va marca progresul realizat în acest deceniu. Ea va să atragă atenția asupra bazelor, a necesității și a eficienței serviciului social în lume, să creeze noul școli de serviciu social și să scoată în evidență utilitatea operelor auxiliarelor diplomați ai acestor școli.

Rapoartele generale ale conferinței vor desvolta cinci teme principale: 1. Bazele morale și sociologice ale serviciului social (Raportor E. Rubbens, ministrul Muncii și al Prevederilor Sociale din Belgia); 2. Serviciul social, parte integrantă a organizației economice moderne [un American]; 3. Serviciul social, factor de eficiență în acțiunea puterilor publice pentru binele social [un German]; 4. Învățământul doctrinal în școlile sociale: principii inmutabile, realități schimbătoare [D-ra Naegelen, directoara Școlii normale sociale din Paris]; 5. Serviciul social și educația populară: principii și metode [R. Vermuellen și H. de Coster din Belgia]. — Expunerile teoretice vor fi completate cu vizite la atelierele de educație populară ale Expoziției internaționale și la alte instituții similare din Belgia. Cu prilejul acestor vizite se vor face demonstrații datorite celor dintâi specialiști. Anunțurile de participare se fac Au secretariat de l'Union Catholique Internationale de Service Social, rue de la Poste, Bruxelles (3), Belgique. (I. Georgescu).

Frații împreună. 1. La vremea sa am relatat și noi înflințarea asociației „*Sf. Nichita Remesianul*”, cu scopul bine precizat de a promova, pe căi și cu mijloace proprii, vieța sufletească a preoților noștri celibi. *Exercițiile spirituale obligatorii an de an* formează și ele un punct din programul acestei asociații, membrii căreia anul trecut și-au făcut această datorință în diferitele centre eparhiale. Anul acesta însă au încercat un pas nou: să și-le țină singuri, adunându-se împreună din toate eparhiile noastre. Acest început s'a făcut la Cluj, în zilele de 8—12 Iulie c., fiind reprezentate de fapt toate cinci eparhiile provinciei

vede dintr'un fragment (Pumnul Lepturarii t. IV, 39), o traducere foarte bună, și este o adevărată pierdere, că nu s'a tipărit, nici nu știm unde se va afla; mai tradus din Elegiile lui Ovidiu (Foala p. minte pe 1840 Nr. 17).

După autobiografia din Gazeta Transilvaniei Nr. 193—1892.

(Însemnarea lui Ion M. Moldovanu).

Ministru român în Grecia. Colocotroni, odinioară Ministru în Grecia, a fost român. Mama sa nu știa grecește, încât numitul, când avea masă mare, în prezența tuturor oaspeților căuta (era nevoit) să vorbească românește cu mama lui. — Că apoi eroul Mauro Mihail a fost român, e lucru cunoscut. (Notița lui Cipariu).

Eminescu și catolicismul

— Note pentru cartea d. I. M. Rașcu —

de Gh. I. Biriș

Eminescu e scriitorul român care a atras mai mult atenția cercetătorilor. Bibliografia articolelor și studiilor despre Eminescu crește încontinuu și de fiecare dată vieța sau opera poetului e privită dintr'un mai curios punct de vedere, și se descoper elemente care-l fac permanent interesant.

Și totuși Eminescu a fost studiat de pușini competenți. Lucruri bune s'au scris despre Eminescu, dar un studiu complet, cu dis-

cernământ critic și informație științifică, numai D. G. Călinescu promite a-l da.

D-l I. M. Rașcu a adus prețioase contribuții la cunoașterea personalității și fizionomiei intelectuale a poetului. În articolele din „Îndreptar” și „Secolul” a schițat diversele „*Ecouri franceze în opera lui Eminescu*”, întregind acest aspect puțin cunoscut al culturii lui.

Acum, în studiul *Eminescu și catolicismul*, d. Rașcu culege o serie de date pentru a preciza influența pe care centrele catolice (Blajul, la început; Viena, 1869—1872), sau diferiți profesori ai săi, catolici, au avut-o asupra gândirii sau formației sale sufletești. Poezia sa e mai puțin revelatoare în acest sens, dar din *Timpul* ne servesc suficiente note pentru determinarea atitudinii lui Eminescu față de catolicism în general, și față de biserica unită în cadrul statului românesc.

Anumite evocări de *domuri* cu *arcuri* (Inger și demon), *bolțiri înalte* (Strigoli) sunt, după D. Rașcu, rezultatul contactului cu Viena catolică.

Ar fi interesant de separat, prin date exacte, râvna religioasă care l-ar fi făcut să rețină aceste imagini, de curiozitatea artistică ce culege impresii (*trebuita* să culeagă) dintr'un mediu cu așa de variate aspecte.

Cultul Maicii Domnului, căreia îi închină acel imn de o desăvârșită frumusețe în simplitatea lui (*Rugăciune*. — *Rugămu-ne* 'ndurării-

lor...), la Eminescu vine „din contactul continuu și progresiv cu religia catolică”. Chiar poezia amintită ar fi efectul unei lecturi asidue a *Litaniiilor Maicei Domnului* și a altor rugăciuni ale Bisericii latine. Dl Rașcu dă suficiente exemple pentru justificarea apropierii.

Și pentru a sesiza gradul de adorare a Maicii Sfinte la care a ajuns poetul, D. Rașcu recurge la aceste versuri, dintre postume, perfect concludente, pe care pentru sinceritatea sentimentului le redau aici:

„Răsai asupra mea, luminează lină,
Ca 'n visul meu ceresc de-odinioară,
O, maică sfântă, pururea Fecioară
În noaptea gândurilor mele vină.

Speranța mea tu n'o lăsa să moară,
Deși a fost adânc noian de vină;
Privirea ta de lacrimi calde plină
Indurătoare-asupra mea coboară.

Străin de tot, pierdut în suferința
Adâncă a nimicniciei mele,
Eu nu mai cred nimic și n'am tărie

Dă-mi tinerețea mea, redă-mi credința
Și reapart din cerul tău de stele
Ca să te-ador de-acum pe veci, Marie”.

Rămâne stabilit un lucru: Eminescu a cunoscut catolicismul în centre catolice apusene. Arta bisericilor și atmosfera ceremoniilor l-a impresionat și l-a dat câteva imagini pe cari le întâlnim în unele poezii filozofice ale sale.

bisericești române unite. Au participat cu totul 40 de inși (Blajul cu 20 de persoane) între cari și 2 absolvenți de teologie și un frate preot văduv. Meditațiile le-a ținut *P. Ioan Gârleanu*, călugăr franciscan. Cumpănite și bogate în sugestiile practice, s'au încheiat în regretul unanim al fraților că nu se mai continuă, până cu alt prilej. Tot timpul a stăpânit cea mai înălțătoare atmosferă religioasă, participanții observând strict ordinea de zi și silențiuul sacru. Găzduirea s'a făcut în splendidul Seminar Teologic din capitala Ardealului. Înțelegerea peste orice așteptări. Cel trei aranșatori (păr. Chișiu, Cosma și Leményl cu păr. econom Forna) s'au achitat admirabil și din acest punct de vedere. După încheiere și după ședința în care au desbătut probleme de actualitate pastorală-culturală, au fost primiți în audiență de *d. episcop Iuliu*, care le-a făcut cu acest prilej o seamă de ocultate destălmurii privitor la bucuriile și mângăerile Sale de fost preot militar și ierarh român.

2. Cam în aceeași vreme s'au ținut și la *Oradea Preasf.* Valeriu exercițiile spirituale pentru clerul eparhial. Conducător al acestor deprinderi sufletești a fost *P. Augustin Pop*, călugăr basilian dela Bixad, cunoscut deja și mult apreciat în toate părțile provinciei noastre mitropolitane. În două serii, toată preoșimea eparhiei de Vest a trecut prin primenirea acelor băi duhovnicești binefăcătoare păstorilor sufletești, și prin ei și păstoriiților.

Știri mărunte

Păstorul cel mare în mijlocul turmel. După sute și sute de parohii și filii cercetate de episcopul visitațiilor canonice în cei 16 ani de arhipăstorie a sa, rămăsese singura mână de credincioși din *Georgen* (jud. Cluj) la cari *Psf. Iuliu* al Clujului nu fusese. Duminecă, în 14 Iulie c. a, făcut-o și aceasta: și-a cercetat, în tovărășia păr. I. Agârbiceanu, canonic, și E. Leményl și S. Popa, profesori, și aceasta turmă mică. Grație și înțelegerii celor din Aiton și Rediu, cari au trimis aci mândre

banderii de călăreți, Înaltului Ierarh i-s'a făcut o primire impresioantă. Liturgia arhierescă, la care a cuvântat mișcător marele păstor, s'a slujit afară, la un altar improvizat. Actul sfânt s'a încheiat cu un Tedeum de mulțumită pentru încheierea visitațiilor canonice și cu îndreptățite elogi aduse din acest prilej de păr. Agârbiceanu arhierelui jubilat. După masa dela casa păr. V. Muste, preotul local, păr. episcop și suita s'au reînțors la reședință.

Misiuni populare în Imper. S'au ținut în zilele de 8—10 Iunie c., purtător al cuvântului în această parohie din jud. Ciucului fiind *P. Atanasie Maxim*, egumenul sf. Mănăstiri dela Bixad. Cu toate că mulțime de aduși sunt în diferite servicii prin Capitală și cu toate că aci, la romano-catolici, s'au ținut numai în primăvară, misiuni populare, totuși au fost foarte cercetate și slujbele dela biserica noastră, iar scaunul mărturisitorilor (la cari a dat ajutor și păr. Oct. Stoian din Ficușul nou) a fost mereu asaltat. — Păr. Boldor, preotul local, și bunii săi credincioși, au drept la cea mai curată bucurie.

Mai aproape de Sf. Augustin... Și printr'asta mai aproape de Hristos, pe căile indicate de sfântul episcop al Hiponei. Pasul acesta l'au făcut discret, și fără spectatori, zilele trecute, unsprezece doamne și domnișoare din Blaj, cari, au intrat, de fapt și de drept, în legăturile ordinului terțiar augustinian. Slujba sfântă ce le-a trecut în nouile legături s'a săvârșit după sf. liturgie la biserica Părinților Asumpționisti dela Blaj. Inceputul odată făcut, o să urmeze același drum al unei mai declarate și mai pozitive spiritualități multe alte doamne și domnișoare. Și e aproape vremea când și dintre bărbați o să primească destui semnele cinului sf. Augustin pentru mireni.

Locale. Dumineca viitoare, a șasea după Rusalii, va predica în catedrală păr. *Dumitru Neda*, prof. la Academia Teologică.

Primul praznic la mănăstirea din Totești. În 7 Iulie a. c. s'a ținut primul praznic la mănăstirea PP. Iezuiți din Totești, în cinstea Preasfintei Inimi alui Isus. Cu toate că nu s'a făcut nici o propagandă și pe lângă tot timpul ploios din orele de dimineață, care a reținut

care posedă înaltă civilizațiune astăzi, dacă nu sânt, au fost măcar mult timp catolice.

Astfel de afirmațiuni ne indică o sinceră admirație față de catolicism.

Interesante sunt părerile lui Eminescu față de Românii uniți cu Roma, care „nu se deosebesc prin nimic de frații lor ortodoxi”. În acest caz crezul său național îl e singur conducător.

D-l Rașcu arată cum de câte ori face Eminescu o pararelă între biserica apuseană și cea răsăriteană, preferința sa merge spre cea dintâi.

Am insistat în prezentarea acestei cărți în acest loc, atât pentru interesul pe care poate să-l producă în cercul de cetitori al acestui ziar, cât și pentru datele necunoscute, sistematizate, pe care le aduce. Se cunoștea dorința lui Eminescu de a trece cu Veronica Micle la catolicism pentru a da căsătoriei lor un caracter de indisolubilitate (I. Negruzzi, Amintiri din Junime), dar aceasta putea avea un substrat practic ce ne împiedeca de a trage concluzii de simpatie față de doctrină.

Broșura D-lui I. M. Rașcu descopere la Eminescu o consecvență în opiniile sale față de catolicism, o unitate de vederi bazată pe serioase observații și cunoașterea justă a istoriei și realităților.

multă lume acasă, totuși s'au adunat peste 2000 pelegrini, unii chiar și din cele mai îndepărtate sate din țara Hațegului. Au venit în pelerinaj sub conducerea preoșilor lor, credincioșii din Silvașul de jos, Silvașul de sus, Fărcădinul de sus, Berthelot, Subcetate, Demsuș, și Hățăgel. Din cauza întârzierii cu care au sosit pelegrinii, abia s'au putut spovedi 225. La sf. Liturgie a pontificat Preaon. Septimiu Ionaș, vicarul Hațegului, încunjurat fiind de P. George Fireza S. I. provincialul Societății lui Isus în România și egumenul mănăstirii, precum și de preoșii: Aurel Mărilă, Aron Mihăescu, Nic. Rașiu, Leon Iubașiu, Sig. Blentea, G. Bolchiș. A predicat părintele provincial. După sf. Liturgie s'a ținut o importantă procesiune euharistică pe străzile satului, de tot poporul, în frunte cu zece preoși și cu cântări pii. Atât intelectualii cât și poporul au asistat la toate funcțiile sacre cu multă evlavie. A plăcut mult și pictura mănăstirii făcută cu motive creștinești și naționale. În același stil sunt lucrați și praporii precum și ramele icoanelor. Deie bunul Dumnezeu ca sărbătoarea din 7 Iulie să fie un norocos început pentru deșteptarea și înflorirea vieții creștinești în părțile acelea.

Moartea Card. P. Lafontaine. Marți, în 9 Iulie c., s'a stins din viață, jelt de toți cei ce l'au cunoscut, card. Petru Lafontaine, patriarhul Veneției. S'a născut la 1860 în Viterbo. Acolo își face studiile secundare și teologice. Mult apreciat de Curia Romană îndeosebi pentru roadele obținute pe terenul reformei seminariilor teologice, la 1905 ajunge episcop în Cassano Jonio (Calabria) iar după aceea episcop titular de Caristo ca să fie în aceeași vreme secretar al Congregației Riturilor. Patriarh al Veneției devine în 1915, iar cardinal în 1918. Suflet apostolic și caritativ, a fost venerat de păstoriții săi și petrecut la groapă cu pietatea ce se manifestă față de sfinți.

Din câmpia Agrului. Agru și Reuniunea mariană a femeilor din *Mogoseni*, filii Floreștilor (distr. Beclean) au ținut o foarte reușită ședință festivă, în 30 Iunie c. S'au cântat mai multe bucăți corale, s'au recitat poezii și s'a jucat piesa „Ulciorul fermecat”. S'au făcut și dări de seamă asupra activității de până aci. În ce privește Agru, s'a constatat cu durere, că activitatea lui a fost sabotată de însuși fostul președinte, inv. Ilie Rusu. Reuniunea mariană, în schimb, a activat frumos. A dăruit bisericii cărți corale și prapori. Păr. Oprea, preotul local, a dat noi îndemnuri pentru sporul în bine, care va urma, fără îndoială, din hărnicia sportivă a pomenitelor asociații.

Spor sufleteșc. Reuniunea Mariană a femeilor unite din *Beclean* a ținut, în seara zilei de 30 Iunie c. un frumos festival artistic-creștinesc. La început, prezidenta Dș. inv. Răfăla Pavelea a arătat, în cuvinte însufleșite, activitatea de până acum a reuniunii: o serie întregă de ședințe festive pentru țărani și intelectuali. Au urmat: recitări de poezii, un dialog comic, o piesă teatrală și foarte drăguțele dansuri ale mititeilor dela grădinița de copii. Încheierea s'a făcut printr'un cuvânt potrivit al Dnei Dr. Iuga, tovarășă neobosită a prezidentei și a dnelor loca și Morariu în toate strădaniile binefăcătoare ale asociațiunei.

Din primministrul Chinei — ministrul lui Hristos. Sunt opt ani, de când fostul primministru al „Impărăției cerești” Lou Tseung Tsiang, a îmbrățișat catolicismul și s'a făcut călugăr. Anul acesta, la sărbătoarea ss. Petru și Pavel, a primit și darul preoșiei, în mănăstirea S. Andrei din Laphem (Belgia). Ceremonia a fost strălucită și deosebit impresionantă. Guvernul chinez a ținut să fie reprezentat oficial la această solemnitate, prin ministrul său din Bruxelles. Alături de el, un grup impunător de

Cultul Maicii Domnului la Eminescu are o nuanță deosebită de cel pe care biserica ortodoxă l-i acordă în ritualul ei. — Cât se datorește însă meșteșugului artistic, la un poet cu atât de multiple posibilități expresive, și cât sentimentului sincer religios, cu adeziunii la catolicism, e un lucru foarte greu de precizat.

Proza lui Eminescu ne servește și mai elocvente motive pentru fixarea poziției lui față de catolicism. În cursul carierei sale ziaristice, Eminescu și-a mărturisit convingerea privitor la autoritatea papală, a inserat elogii la adresa Iezuiților din Franța, s'a declarat pentru educația religioasă în școli, dând exemplu școlile din Austro-Ungaria, și chiar școlile catolice din București, a relevat caracterul civilizator al bisericii catolice:

»Caracteristic și vrednic a se recunoaște în favoarea catolicismului e tendința de a nu baza creșterea poporului pe idei abstracte, care să convingă capul, ci pe idei redede intuitiv, care să îmblânzească inima, de aceea frumoasele arte au fost cele mai puternice arme ale Bisericii. Arhitectura, muzica, sculptura și poezia au fost puse în serviciul Bisericii, pentru a da în această sferă curată, neatinsă de nici o suflare impură, un adăpost sufletului omeneșc, atât de bătut sau de patimi sau de golul lui propriu, de urit. Aruncat din nevoe în urit, din urit în nevoe, stări imanente naturei noastre și care nu pot înlătura prin mâna de creier de care dispunem, arta bisericăscă, care a cultivat în pictură frumosul în culmea perfecției, muzica și arhitectura în genul sublim, a înălțat prin mijloace lesne de înțeles pentru toți, sufletul omeneșc în decurs de sute de ani, peste nivelul vieții de rând și nevoilor zilnice. Toate popoarele

actuali și foști miniștri-delegați chinezi în diferitele capitale europene. Apoi înalte autorități europene. Nou-hirotonitul a primit danii extraordinar de numeroase din toate părțile lumii. Cele mai multe din patria sa. Președintele republicii chineze, generalismul armatei, ministrul, și alte somități ale vieții publice de-acasă i-au trimis danii bogate, convinși cu toții de ceea ce a spus reprezentantul lor oficial: »vlăstar de rasă divină, tu rămâi legat pantru totdeauna de China: catolicismul nu e străin pentru nici o țară!« Lucru pe care a ținut să-l dovedească numai decât fostul primministru, trimițând, în chiar ziua consacrării sale, presei chineze o telegramă plină de duioșie și dragoste pentru patria sa, pe care va servi-o din toate puterile viața sa întreagă.

† **Sofia Lenghel n. Colceriu**, soția pâr. protopop S. Lenghel, a trecut la cele veșnice în Baia-Mare, la 3 Iulie 1935, în anul 63 al vieții și 43 al fericitei sale căsătorii. — Fie-i partea cu dreptii!

† **Ana Nyergeș n. Christian**, soția d. St. Nyergeș comerciant în Blaj, a trecut la cele veșnice în 15 Iulie c., într'al 44-lea an al vieții și 27 al fericitei sale căsătorii. — Facă-i Domnul parte cu dreptii!

Dela Uniunea foștilor întemnițați și internați politici din Transilvania și Banat. Având în vedere pozițiile Onor. Minister al Finanțelor, care prevede că în tranșa a doua a împrumutului intern se vor putea lua în considerare și creanțele restante și neachitate, între cari cad și despăgubirile de război, se îndrumă toți foștii întemnițați și internați politici din Transilvania și Banat, din cursul războiului, ca să se folosească de acest favor și să reclame înscrierea în tablourile împrumutului despăgubirilor de război. Pentru aceasta se vor face cereri individuale de fiecare interesat către Ministrul de Finanțe.

Telefonul „Unirii“

A. București. Nu tot ce se scrie la *Adevărul* e curat adevăr. Nici chiar când semnează cineva ca pâr. Dr. Ilie Dăianu. Căci față de cele scrise de Sf. Sa în »Adevărul« el a 19 Iulie c., și din cari ar reieși că în ultima alegere de mitropolit (Maiu, 1918) dela Blaj, Preasf. Iuliu al Gherlei nici n'ar fi intrat în ternar, realitatea este următoarea: Dr. V. Suci, vicar capitular, 74 voturi; Dr. Iuliu Hossu, episcopul Gherlei, 58 voturi (unul anulat, fiind scris pe el simplaminte: Hossu); Dr. Valeriu Tr. Frențiu episcopul Lugojului 49 voturi; Dr. Alex. Nicolescu, canonic, 17 voturi, etc. — Dealtfel asupra chestiei o să revenim.

B. Cluj. Nu avem informațiuni, nici »mai mult« și nici »mai puțin precise«. Nu putem ști, în consecință, cât temei are vâlva desfășurată de »Zorile« în jurul numirii mitropolitului nostru. Cert este însă un lucru: dacă numirea se amână fără rost și în chip neobșnuit, apoi nu din pricina Sf. Scaun. Trebuie să fie alte mâini la mijloc. Cari, și de ce, nu putem ști. — Nici nu ne interesează. Biserica noastră a împlinit admirabil partea sa de contribuție la completarea scaunului văduvit. Alegerea dela Blaj a fost cum nu se poate mai frumoasă. Din toate punctele de vedere. De-acum poate fi liniștită. Roma are cuvântul. Ea singură. Prevederile din concordat nu cuprind nici un drept de amestec al guvernului în desemnarea Ierarhilor noștri. Atâta doar: Art. V. cere ca ei să fie »cetățeni români, afară de excepțiile admise de comun acord...« și § 2. »Sf. Scaun, înainte de numirea lor, va notifica guvernului regal persoana ce urmează a fi numită spre a se constata, de comun acord, dacă n'ar fi în contra ei motive de ordin politic«. Nu se poate ceva mai clar. »Numirea« o face Sf. Scaun. Guvernul are doar dreptul să i-se »notifice« în prealabil persoana desemnată de Sf. Scaun, spre a se constata eventualele obstacole »de ordin politic«. Adică: de stat. Nici vorbă nu poate fi de politică de partid, și nici nu se gândește nimeni la așa absurditate. Cu atât mai puțin, că nici unul din Episcopii noștri n'au făcut, nu fac, și nu vor face decât o singură politică: a bisericii și a neamului lor, dincolo și peste toate partidele. — De aceea, încă odată, putem fi cât se poate de liniștiți. Roma știe ce face. Are toate elementele de judecată și o înțelepciune verificată de 2000 de ani. E sigur, că ea va hotări și astă dată spre binele Bisericii noastre și nici un fel de interes lătrălnic nu va avea intrare la forul ei. E de prisos deci orice neliniște și condamnată orice vâlva și zarvă prin gazete. Fie și de bună credință și cu bune intențiuni. N'are nici un rost.

P. Reghin. Adevărat că multe țări au început să-și dea seama de primejdia publică pe care o reprezintă legile masonice și au început să starme capetele nevăzute ale acestor scorpilor. Totuși, nu se poate vorbi de o înfrângere a bălaurului. Cel mult o slăbire momentană. Și, poate, aparentă mai mult decât reală. Orice ar fi însă aiurea, la noi e cu totul altceva. Buruiana franc-masonică la noi e în plină floare. Zilele trecute, Tribunalul de Ilfov, de acord cu concluziile și rapoartele favorabile comunicate de ministerele de rezort, a acordat, Vinerea trecută, personalitate juridică unei noi organizații locale a francmasoneriei internaționale. E

vorba de Marea Lojă Națională din România cu sediul în București, str. Lăpscani 21. Se ridică deci noul templu al internaționalismului și al necredinții cu toate binecuvântările ministerelor de rezort. Pasă însă de la o asociație culturală, patriotică ori constructivă care să lucreze la lumina zilei, că te vei isbi de toate ministerele și va trebui să strici opinii de oțel până vei dobândi personalitatea juridică. Pentru frații: toate ușile stau deschise și toate aprobările se dau cu promptitudine. Mai ales dacă în fruntea lor stau nume ca: Mihail Sadoveanu; P. Răscanu, procuror general la înalta Curte de conturi; Sergiu Niță; comandor Negulescu; scriitorul Al. Teodorescu ș. a. — Halal de țară!

T. Geoagiul de jos. N'ati știut de ce-s înșelați de diferite secte ortodoxii din Ardeal? Ei bine, drept s'o spunem, ca să n'avem păcat, nici noi n'am știut-o până acum. Dar răsfoind »Glasul Monahilor« dela București (nr. 445, din 7 Iulie c.) ne-am lămurit. Și ne grăbim să vă facem cunoscută și DVoastră această descoperire. Cităm din cuvânt în cuvânt: »Acolo (în Ardeal, N. R.), cad mai lesne din credință (credincioșii ortodocși, N. R.) fiindcă nu-s botezați prin afundare ca cei vechiul regat«. — Soluție nu se poate mai limpede, și simplă ca bună ziua. Dar dacă n'are toată lumea vederea celor dela »Glasul Monahilor«, ce să-i faci?... Taci și aștepti până s'arată vre-un văzător, care, cât ce a spus-o a și dat-o gata, fără chip de ripostă.

Oficiul parohial Hățăgel. Am primit 100 Lei. Achitat până la 31 III 1934.

T. Isroni. Am primit abonamentul pe anul curent. Oficiul parohial Jucul de sus. Confirmăm primirea abonamentului pe 1935.

Oficiul parohial Valcăni de sus. Am primit 500 Lei. Achitat până la 31 XII 1933.

P. Vașcău. Chităm primirea abonamentului pe 1935.

Liceul gr.-cat. român de băeți — Blaj

Nr. 1726—1935.

Aviz școlar

1. Primirea în liceu se face în baza unei cereri, care se va adresa Direcțiunii liceului până în ziua de **31 August**. Cererea trebuie să fie timbrată cu 8 Lei și 1 Leu de aviație. Cererile de înscriere, cari nu vor fi timbrate, ori nu vor fi prezentate la termen, nu se vor lua în considerare.

Cererile de înscriere trebuie să înainteze și elevii cari au mai frecventat la școala noastră.

Elevii cari cer pentru primădată înscrierea la liceul nostru, vor alătura la cerere următoarele acte: a) *Certificat de studii* dela școala unde au urmat anul trecut; b) *act de botez* dela preot; c) *extras de naștere* dela matriculantul civil; d) *certificat de revaccinare*; e) *act de cetățenie*.

Elevii cari au urmat în anul trecut la Liceul nostru vor alătura la cerere numai *Avizul școlar*.

Cererile cari nu vor avea toate documentele cerute de regulament și specificate mai sus, nu vor fi luate în considerare.

Elevii cari cer primirea în clasa I vor face *examen de admitere*. Examenul constă din probe scrise și orale la I. română și o lucrare scrisă la matematică, din materiile cl. IV primare. Taxa examenului este 80 Lei.

În cl. I. vor fi înscriși numai elevi cari la 1 Septembrie a anului curent au vârsta de cel puțin 10 ani împliniți și cel mult 13 ani.

Elevii *corigenți* vor înainta cerere de admitere la examenul de corigență. După trecerea examenului de corigență vor înainta cerere de înscriere în liceu.

Elevii *repetenți* vor cere înscrierea în liceu tot până în ziua de 31 August, plătind și o taxă specială de 500 Lei. Tot până la această dată se vor înainta și

Cererile de înscriere la *examenul de admitere în cl. V*, precum și cererile de înscriere la *examenul de bacalaureat*, sesiunea de toamnă. Taxa examenului de admitere în cl. V este 150 Lei.

Examenele de admitere în cl. I. se vor ține în 9 Septembrie; examenele de corigență, integrale și de diferență în 10 și 11 Septembrie; examenele de admitere în cl. V în 12 și 13 Septembrie; examenul de bacalaureat începe în 25 Septembrie.

Înscrierea definitivă și plățirea taxelor se face în 14 și 15 Septembrie.

3. Taxele de înscriere sunt:

a) *curs inferlor*, cl. I—IV: înscriere 225 Lei; taxă de construcție 200 Lei; taxă de frecvență 1000 Lei. Total 1425 Lei;

b) *curs superior*, cl. V—VIII: 225 Lei; taxă de construcție 300 Lei; taxă de frecvență 1200 Lei. Total 1725 Lei.

Taxele de înscriere, construcție și jumătate din taxa de frecvență se plătesc odată, la înscriere. Rata II din taxa de frecvență se plătește cel mai târziu până la 1 Februarie 1936.

Elevii de altă confesiune plătesc taxe speciale.

4. Pentru primirea în Internat se face cerere specială, adresată Preaveneratului Consistor Arhiepiscopesc în Blaj până la 10 August. Condițiunile de primire în Internat se publică separat.

5. Cvartire în oraș nu se pot angaja fără aprobarea Direcțiunii.

6. Cursurile încep în dimineața zilei de 16 Septembrie, după invocarea Sf. Spirit.

308 (1—1)

DIRECȚIUNEA

Liceul de fete gr.-cat. român din Blaj

Nr. 690—1935.

Aviz școlar

Pentru părinții cari doresc să-și înscrie fiicele la Liceul de fete gr.-cat. român din Blaj

1. Înscrierea în liceu se face în baza unei *cereri de înscriere*, timbrată cu 8 Lei și 1 aviație. Acestea cereri se scriu de către părinți sau reprezentanții legali ai elevelor și se adresează Direcțiunii liceului.

Cererile de înscriere se prezintă personal sau se trimit prin poștă, între 20—31 August. În caz că se trimit prin poștă, se va alătura un plic adresat și timbrat gata, pentru răspuns. Cereri de înscriere trebuie să facă și părinții elevelor cari au mai frecventat la școala noastră.

Cererile de înscriere cari nu sunt prezentate la termen, nu vor fi luate în considerare. Tot asemenea nu vor fi luate în considerare, cererile ce nu au toate documentele cerute de regulament și specificate mai jos.

Elevele care cer pentru prima dată înscrierea în liceul nostru, vor alătura la cerere următoarele acte (în original): a) *extras de naștere* dela matriculantul civil (primărie); b) *actul de botez* dela preot; c) *act de cetățenie*; d) *certificat de revaccinare*; e) *certificat de studii* dela școala unde au urmat în anul trecut. Elevele cari cer înscrierea în cl. I de liceu vor prezenta *Certificatul școlar* despre terminarea alor 4 clase primare, iar celea cari cer înscrierea în cl. II—VIII și vin la noi dela altă școală, vor prezenta *copla matricolă* a ultimei clase promovate. Elevele cari au urmat în anul trecut la liceul nostru, vor alătura la cerere numai *Avizul școlar* cu notele obținute la studii.

În clasa I a liceului vor fi înscrise numai elevele care la 1 Septembrie a anului curent vor avea vârsta de cel puțin 10 ani împliniți și de cel mult 13 ani. Direcțiunea poate aproba o dispensă de maximum o jumătate de an.

Elevele care cer primirea în cl. I vor face un *examen de admitere*, care se ține în localul școlii în ziua de 4 Septembrie. Examenul constă din probe scrise și orale la limba română și matematică din materiile cl. IV primară. La matematică numai lucrare scrisă. Taxa examenului este 80 Lei.

2. Tot între 20—31 August se vor trimite și cererile de înscriere ale *repetentelor* (plătind o taxă specială de 500 Lei); cererile de înscriere la *examenul de admitere în cl. V*, care

se țin între 7—12 Septembrie, și cererile de înscriere la *bacalaureat*, sesiunea de toamnă, care începe la 25 Septembrie.

3. *Examenele de corigență* se țin în 14 Septembrie. Tot atunci dau examen și elevii, cari din cauză de boală au fost siliți să părăsească școala în trimestrul III al anului școlar precedent. Corigentele și elevii cari fac examene integrale, își vor prezenta cererile de înscriere după terminarea examenelor.

4. *Examenele particulare* (sesiunea Iunie — Septembrie) se țin între 5—7 Septembrie.

5. Pentru *înscrierea definitivă* părinții sau corespondenții lor autorizați se vor prezenta personal la școală, dimpreună cu elevii, în zilele de 14—15 Septembrie (localnicii în ziua de 13 Septembrie) și vor plăti la Direcțiune următoarele taxe:

a) *curs inferior cl. I—IV*: înscriere 300 Lei; taxa de construcție 200 Lei; frecvența 1500 Lei. **Total 2000 Lei.**

b) *curs superior V—VIII*: înscriere 300 Lei; taxa de construcție 200 Lei; frecvența 1700 Lei. **Total 2200 Lei.**

Taxele de înscriere, construcție și jumătate din taxa de frecvență (didactru) se plătesc deodată, la înscriere. Dela taxele de înscriere și construcție nu se dau scutiri nimănui. Scutiri de didactru se dau după trimestrul I (în Februarie) și pot beneficia numai elevii de religioasă gr. cat. cu media generală cel puțin 7.50 și purtarea morală nota 9. Rata II din didactru se plătește cel mai târziu până la 1 Februarie.

Elevii de altă naționalitate plătesc taxe școlare speciale.

6. Pentru *primirea în internat* se face cerere specială, care se va adresa *Preavenatului Consistor Arhiepiscopesc în Blaj*, până la data de 20 August. Condițiunile de primire se publică separat. Primirea în internat este condiționată de primirea în școală.

7. Părinții sau tutorii elevilor *nu pot angaja cvartire în oraș* fără aprobarea Direcțiunii. Un tablou al gazdelor admise se va afișa pe tabla de publicațiuni a liceului.

8. *Cursurile* încep în dimineața zilei de 16 Septembrie, după invocarea Sf. Spirit.

310 (1—1) Direcțiunea

Internatul școlilor secundare gr.-cat. rom. de fete din Blaj

Condiții de primire

În *Internatul școlilor secundare gr.-cat. române de fete din Blaj*, (Liceu, Școala Normală, Școala comercială și Curs primar), pentru anul școlar 1935—36, pe lângă următoarele condițiuni:

1. Taxa de întreținere pe întreg anul școlar 1935/36: **Lei 10000**, — plus **Lei 500** taxă de instalare.

Această taxă se va plăti în trei (3) rate și anume: a) Lei 4500 — cu ocazia intrării în internat; b) Lei 4000 — la reîntoarcerea din vacanța Crăciunului; c) Lei 2000 — la reîntoarcerea din vacanța Paștilor.

2. Elevii vor aduce cu sine următoarele efecte: 1 saltea (lungă 1'80 m., lată 0'90 m.), 1 pernă, o plapomă de lână, 1 plapomă de vară, schimb dublu pentru pat, 1 covetură albă pentru pat, 4 cămăși de zi, 4 cămăși de noapte, 12 batiste, 3 fuste de plchet și 3 de vară, 4 perechi pantaloni, două șorțuri de clott cu mâneci, 4 gulerașe albe pt. șurț, 2 perechi ghete de piele, 1 pereche pantofi negri, 1 pereche galoși, 1 costum de baie, 1 halat larg pentru dormitor, 1 palton de iarnă, 1 pardesiu, 1 broboadă de lână, 2 perechi mănuși negre, 2 halate albe pt. gospodărie, (normalistele au nevoie și de 2 halate gris pt. horticultură) ase-

menea fiecare normalistă trebuie să-și aducă vioară neapărat, 4 ștergere și un ștergar pentru bucătărie și fiecare elevă internă un kg. de lână spălată, scărmanată indiferent de culoare, (care rămâne internatului), perii de ghete, 1 casetă complect aranjată pentru toaletă (cu săpun, perie și praf de dinți), 1 cutie cu ace de cusut, de siguranță, ață albă și neagră, de cârpit ciorapi.

Fiecare elevă este datoare să-și poarte uniforma prescrisă atât în zile comune, cât și în Duminică și sărbători.

Deodată cu rezoluția de primire, până în 20 Aug., c. i-se va trimite fiecărei eleve un număr. Acest număr va fi cusut la loc bine vizibil, pe toate lucrurile ce le aduce cu sine respectiva elevă. Pentru obiectele nenumărate, ori cari nu sunt cuprinse în prospect, Direcțiunea Institutului nu ia răspundere. Fiecare bucată de rufă va fi marcată așa, ca, împăturată fiind, să fie numărul bine vizibil. Nu-i voie să aducă elevii cu sine cărți, romane, reviste, broșuri, decât cele prescrise în programa școlii, nici metode de pian și vioară, afară de cele prescrise de profesor. Aflaște astfel de cărți la eleve se vor confisca, precum și pudra, alifia, parfumurile, etc.

3. *Ținem să amintim, că Internatul este provăzut cu instalațiile de încălzire centrală, conductă de apă, baie comună, infirmerie, dormitoare și sale de zi*, toate în condițiile cele mai igienice, și că nu numai conducerea și supravegherea, dar întreg serviciul de internat este împlinit numai de membrele Congregației de Surori.

4. În Internat se poate lua instrucție de pian și vioară, *ore de exercițiu*, despre ale căror rezultat la finea anului școlar se va da examen în internat, — iar lună de lună se face examen din materialul parcurs în aceea lună, fiind obligată fiecare elevă de a avea preparată o piesă de salon pe din afară la acel examen lunar.

a) Instrucție de $\frac{1}{2}$ oră tot la 2 zile, cu exercițiu zilnic de o oră, cu taxă de **Lei 2500** la an.

b) Cursuri de vioară se pot face în următoarele condițiuni: instrucție de $\frac{1}{2}$ oră, pe săptămână de 2 ori, și exercițiu zilnic de 1 oră, taxa anuală **Lei 1800**.

c) Cursuri de franceză (gramatică, conversație, literatură franceză). Începătoarele vor plăti 1000 Lei anual, având 3 ore la săptămână, 1500 Lei pentru cele cari au ceva noțiuni în limba franceză având 4 ore la săptămână; 2000 Lei pentru cele cari pot face deja literatură franceză, cu 3 ore la săptămână.

5. Spre orientare comunicăm aici câteva, puncte din *Regulamentul Internatului*:

„Elevii sunt datoare, necondiționat și fără nici o excepție, să observe orarul zilnic și ordinea internă a Institutului.

Fete logodite nu pot fi eleve ale Internatului. Elevilor le este cu desăvârșire interzis să poarte haine cu mâneci scurte, decoltate ori scurte. Toate elevii sunt datoare să-și poarte părul simplu, potrivit unei eleve de școală.

Correspondența elevilor va fi riguros controlată. Ele vor scrie regulat părinților în fiecare săptămână odată. Correspondența de prios cu prietene și cunoscute e interzisă. Asemenea este interzisă, și se pedepsește cu eliminare din internat, orice corespondență secretă, respective expediată fără știrea superiorității. Pachete nu pot primi elevii decât adresate Direcțiunii Internatului. Alimentele se înapoiază fără nici o excepție, nefiind nevoie de alimente străine. Internatul dă hrană suficientă, la dorința părinților dă și supra-alimentație, cu o cotă redusă.

Cercetarea elevilor în internat se poate

face de două ori pe săptămână, Joia, între orele 14—16, și Duminică, între orele 14—17, însă numai din partea părinților și a persoanelor admise de Direcțiune. Elevii nu pot ieși din internat decât cu tata și cu mama lor, sau cu tutorul. Altă persoană nu le poate scoate decât dacă are act scris către Direcțiunea Internatului din partea părinților sau a tutorului. Eleva nu va putea merge în familie în oraș decât însoțită de stăpâna sau stăpânul casei, iar nici de cum nu însoțită de servitoare casei, sau de vre-o colegă, asemenea și întoarcerea din familie la Institut.

Elevii, cari doresc să petreacă vacanța de Crăciun și de Paști în familie, nu pot pleca din Internat decât însoțite de părinți, ori de o persoană împuternicită din partea părinților, prin scrisoare adresată Direcțiunii Internatului. În cazuri detot rare vor putea pleca singure dacă aceasta o cer părinții în scris dela Direcțiune și-și asumă Dâșii toată răspunderea. Altfel eleva va fi însoțită în călătorie de o persoană de încredere a Internatului, pe sepele părinților.

În cursul anului școlar nu se dă voie elevilor să se depărteze de Internat la avize telefonice sau telegrafice.

6. Cererile de primire se vor adresa și trimite Prea Veneratului Consistor Arhiepiscopesc din Blaj. În cerere părinții vor declara că cunosc și că vor observa toate condițiunile de mai sus. La cerere se va alătura: Certificat medical, și un *plic provăzut cu adresa exactă și cu marca postală convenită, pentru trimiterea recomandată a rezoluției*.

Se primesc în Internat și copile de clase primare.

Blaj, la 5 Iulie 1935.

Direcțiunea Internatului școlilor secund. gr.-cat. de fete, Blaj

Școala Comercială Superioară gr. cat. de băieți din Blaj

Nr. 1048—1934/35.

Aviz școlar

1. În clasa I. se pot înscrie elevii cari au terminat 4 clase gimnaziale, elevii absolvenți a 4 clase normale și cei care au absolvit vreo școală comercială elementară. Acești din urmă numai întrucât au etatea de 15 ani împliniți la 1 Septembrie 1935 și după ce vor fi supuși unui examen de admitere, scris și oral, după programa gimnaziului. În clasele II, III. și IV. se pot înscrie elevii cari au promovat clasele precedente ale unei școli de comerț superioare.

2. Înscrierea se face numai în baza unei cereri timbrate cu timbru fiscal de 8 Lei + 1 Leu timbru de aviație, care se va trimite la adresa Direcțiunii, cel mai târziu până la 10 Septembrie a. c. Cererea o va face și iscăll părintele resp. întorul, indicându-și și profesiunea și locuința. Se va alătura și un plic adresat gata, pentru a i-se putea trimite răspunsul la vreme.

3. La cerere se va anexa: a) actul de naștere dela ofițerul stării civile, b) actul de botez dela parohia unde a fost botezat, c) certificatul școlar despre ultima clasă făcută, iar, în caz că vreun an a lipsit dela școală, certificat de moralitate dela primăria comunei în care a petrecut acel an, iscăll și de parohia respectiv, d) actul de cetățenie, e) certificatul de revaccinare.

4. Examenele de corigență se țin în ziua de 13 Septembrie, dimineața la orele 8. Elevii rămași corigenți, atât cei ordinari cât și cei particulari, își vor înainta cererile legal tim-

brate, la adresa Direcțiunii, cel mult până la 31 August, plătiind tot deodată la Secretariat câte 100 Lei de fiecare materie.

5. Taxa școlară este Lei 2000+100 Lei taxă de excursie și 100 Lei taxă de stricăciuni, total Lei 2200. La înscriere se vor plăti Lei 1300, după vacanța Crăciunului Lei 450, iar după vacanța Paștilor încă Lei 450.

Elevii merituosi pot cere dela Preavenetratul Consistor Arhiepiscopesc din Blaj, prin Direcțiunea școlii, scutire dela taxa de frecvență care este Lei 900. Elevii de altă naționalitate plătesc taxă de frecvență dublă, așadar Lei 3100. Elevii repetenți, reinscriși în aceeași clasă, mai plătesc în plus o taxă de Lei 500.

6. Elevii pot fi interni sau externi. Ceice doresc să fie interni, vor face o cerere în plus, adresată „Direcțiunii Internatului Școlii Normale gr. cat. de învățatori și al Școlii Comerciale Superioare gr. cat. de băieți din Blaj”, trimițându-o, pentru crușarea cheltuielilor postale, acestei Direcțiuni. Taxa de întreținere în Internat este de Lei 7000, care se poate plăti în trei rate anticipative, anume Lei 3000 la înscriere, iar câte 2000 Lei după vacanța de Crăciun și de Paști.

7. Uniformele școlare sunt obligatorii, tot asemenea și purtarea chipiului. Direcțiunea se va îngriji se aducă, prin Cooperativa Școlii, materie cât mai bună și mai ieftină, direct dela fabrică.

8. Cursurile încep luni la 16 Septembrie, la orele 8 dimineața.

Blaj, la 16 Iulie 1935.

313 (1—1) Direcțiunea

Școala Normală gr. cat. de învățatori — Blaj

Nr. 863 — 1935

AVIZ

pentru părinții cari doresc să și înscrie băieții la școala normală

În anul școlar 1935—36 Școala Normală gr. cat. de învățatori din Blaj va funcționa cu opt clase.

1. În clasa I se primesc absolvenți de patru clase primare, în vârstă de cel mult 13 ani impliniți. Cererile de primire se vor înainta Direcțiunii școlii, până în seara zilei de 6 Septembrie. La cererea legal timbrată, semnată de părintele sau tutorul elevului, se vor anexa următoarele acte: 1. Extras de botez; 2. Extras de naștere; 3. Act de vaccinare; 4. Certificat școlar; 5. Certificat comunal prin care să se arete numărul copiilor din familie, vârsta fiecăruia, precum și averea părinților; 6. Certificat comunal prin care să se facă dovadă că copilul e fiu de cetățean român.

2. Concurenții vor depune un examen de admitere în ziua de 7 Septembrie, la ora 8 dimineața. Examenul se va face din l. română, aritmetică, istoria și geografia României, după programa clasei a patra primară. Concurenții vor fi examinați și din punct de vedere medical, precum și asupra auzului muzical. Nu vor fi admiși la concurs decât băieții deplin sănătoși și cu auz muzical.

3. Absolvenții cursului primar complet, cu 7 clase, pot fi primiți și în clasa II sau III normală, dacă vor face examen de diferență de clasa I sau II normală.

4. În clasele II, III și IV se primesc, în limita locurilor vacante, și elevi dela licee și gimnazii, în baza unui examen de admitere din l. română și matematică.

5. În clasele II—VIII se primesc, în locurile vacante, și elevi dela alte școli normale, însă numai dacă On. Minister aprobă tranșarea.

6. Taxa școlară pentru clasele I—IV face 875 Lei, iar pentru clasele V—VIII Lei 1175, cari se vor plăti în două rate egale, la înscriere și în prima zi după vacanța de Crăciun.

7. Taxa internatului face 7000 Lei, cari se vor plăti în 3 rate, și anume: 3000 Lei la înscriere, 2000 Lei la 8 Ianuarie, iar 2000 Lei la 1 Aprilie.

8. Înscrierile se fac în zilele de 14 și 15 Septembrie.

9. Examenele de corigență se vor face la 13 Septembrie și vor consta din o probă scrisă și una orală. Corigenții vor plăti o taxă de 100 Lei de fiecare materie. Examenele integrale pentru elevii corigenți și pentru cei rămași neclasificați în Iunie se fac în 13 și 14 Septembrie și constau numai din probe orale.

Mult onorații domni preoți sunt rugați să atragă atențiunea celor interesați, asupra acestui aviz.

Blaj, 8 Iulie 1935.

305 (1—1)

DIRECȚIUNEA

Școala Inferioară și Superioară de Menaj „Sfânta Tereza” Cluj Str. Avram Iancu Nr. 58

Prospect

Școala are două cursuri: 1. Cursul inferior. 2. Cursul superior și anul de practică pentru absolventele cursului inferior.

1. **Cursul inferior.** Cursurile durează 4 ani și au de scop să desvolte în viitoarele stăpâne de casă, gustul și priceperea pentru conducerea casei și a familiei și să pregătească elevele pentru continuarea studiilor în secția normală de specialitate, care le dă dreptul de maestre la școlile de menaj.

Cursul constă din studii teoretice și aplicațiuni practice în atelierile de bucătărie, spălat, călcat, lucru și țesut.

Condițiunile de admitere: În clasa I cursul inferior se primesc elevele absolvente de curs primar. În clasa II se primesc eleve cari au promovat clasa I a unei școale cu caracter secundar, iar în clasa III eleve cari au promovat clasa II, a unei școale cu caracter secundar, eleve cari au făcut o școală de menaj rurală cu III clase, precum și cele cari au cursul complementar complet. În clasa IV se primesc absolventele școlii profesionale gr. I. și absolventele cursului inferior de liceu.

Dacă cererile vor fi mai multe ca numărul locurilor vacante, elevele vor depune un examen de admitere la limba română și aritmetică, din materia învățată în clasa precedentă.

Elevele sunt interne și în mod excepțional se admit a fi externe, dacă părinții locuiesc în oraș.

Înscrierea elevelor se face la cancelaria școlii între 1 Iulie și 15 Septembrie. Cererile de înscriere vor fi însoțite de următoarele acte: Certificat de absolvire, certificat de naștere, de naționalitate, botez și vaccinare.

Școala este etatizată însă întreținerea, plata profesorilor și a personalului este suportată din taxele elevelor, deci unica sursă de venituri.

Pentru întregul an se plătește o taxă globală de 7000 Lei, în care sumă se cuprind toate taxele școlare și întreținere în internat.

Elevele cari sunt în oraș și vor să fie externe, în condițiunile de mai sus, vor plăti o taxă școlară de 2000 Lei. La înscriere se va plăti 1000 Lei. Plata taxelor se face în 4 rate: 1. La intrarea în internat se va plăti suma de 2500 Lei. 2. În Decembrie 2000 Lei. 3. În Martie 2500 Lei.

2. **Cursul normal de gospodărie,** are de scop pe lângă formarea femeiei pentru viață a-și conduce cu demnitate, pricepere, căminul și familia sa, precum și formarea viitoarelor

profesoare de gospodărie dela școlile secundare de orice grad, cum și profesoarele de științele menajului dela școlile de menaj de orice grad.

Sunt admise la acest curs anul I: bacalaureate, absolvente de liceu și școale normale de învățătoare. Cursurile durează 2 ani și sunt teoretice și practice în atelierile de bucătărie, spălat, călcat, lucru de mână (crol), țesut, tricotaj.

Dacă numărul celor înscrise este prea mare, atunci se va depune un examen de admitere sumar după terminarea examenului de bacalaureat din sesiunea Septembrie.

Înscrierile se fac între 1 Iulie și 25 Septembrie la cancelaria școlii. Cererile de înscriere vor fi însoțite de următoarele acte: Diploma de absolvire a liceului, bacalaureat sau diploma de absolvire a școlii normale de învățătoare, certificat de naștere, naționalitate, botez și vaccinare.

Toate elevele sunt interne și în mod excepțional se admit eleve externe dacă părinții locuiesc în oraș.

Pentru întregul an se plătește o taxă globală de 12000 Lei, în care sumă se cuprind toate taxele școlare și de întreținere în internat. Elevele cari doresc și au dreptul de a fi externe, vor plăti o taxă școlară de 3000 Lei. Plata taxelor se face în 4 rate: 1. La intrarea în internat se va plăti suma de 4000 Lei. 2. În Decembrie 4000 Lei. 3. În Martie 3500 Lei. 4. În Mai 500 Lei. Pentru cele externe se fixează numai 2 rate, ultima fiind după vacanța Crăciunului. Toate elevele la intrarea în internat vor prezenta un act medical prin care să se constate, că nu există vre-un caz de boală molipsitoare în familie.

La intrarea în internat elevele vor aduce cu sine obiectele necesare de pat și salteauă de lână ori de păr de cal și acoperitor alb și corp. Uniforma este obligatorie atât cea de curs, cât și cea de atelier. Amănunte se pot lua zilnic dela secretariatul școlii. Pentru disciplina educativă a elevelor, este obligator, ca fiecare elevă să aibă un corespondent autorizat de părinți. Elevele nu au voie sub nici un motiv să iasă din internat decât cu corespondenții cari vor iscăli în condica respectivă ora ieșirii din internat și ora intrării.

Toate elevele plătesc o taxă pentru uzarea vaselor de 200 Lei taxă care trebuie achitată cel mai târziu după vacanța Crăciunului. La baie se plătește cu taxa de 10 Lei. Facultativ pentru eleve e luarea de ore de pian, cu profesoara școlii, taxa va fi 200 Lei lunar, cu dreptul de a exersa o oră pe zi și 2 ori pe săptămână cu profesoara. — În fiecare lună se va examina rezultatul în fața direcțiunii. Tot facultativ e luarea de ore de limba franceză, germană, engleză și italiană.

Activitatea școlii. Școala de Menaj „Sf. Tereza” a participat la diferite expoziții de specialitate... fiind premiată de 2 ori cu medalii de aur. La sfârșitul fiecărui an școlar se organizează expoziții practice pentru fiecare atelier expunându-se obiectele lucrate de elevele școlii.

Data fiind importanța școlilor de menaj pentru sănătatea individuală ori igiena socială, cum și pentru economia și arta casnică, îndreptarea spre aceste școli a fetelor tinere, înseamnă îmbunătățirea traiului și propășirea neamului.

Uniforma reglementară și obligatorie: O bască, 2 șorțuri negre, 2 gulerașe, 2 șorțuri gris, 3 șorțulese albe mici, 3 șorțuri albe, 2 perechi încălțăminte neagră, tocure joase, 12 cărpe pentru veselă. Toate după uniformă.

Pe lângă elevele ordinare se primesc și persoane particulare care vor să se perfecționeze în arta culinară sau la unul din atelierile

școlii, obținând după minimum 3 luni de practică o dovadă despre practică făcută.

In acest sens amatoarele se pot interesa la cancelaria școlii de condițiile impuse.

DIRECȚIUNEA

Școala gr.-cat. de Arte și Meserii „Sf. Iosif” Blaj

Nr. 303—1935

Aviz școlar

Școala gr.-cat. de Arte și Meserii din Blaj în anul școlar 1935—36 va funcționa cu toate clasele, adică cu cl. I. II. III. IV. și cl. V.

Școala are două secții: tâmplărie și lăcătușerie-mecanică.

Elevii cari doresc să se înscrie în cl. I, trebuie să îndeplinească următoarele condiții: să aibă etatea între 12—15 ani, să fie absolvent de cel puțin 4 clase primare. Dispensă de vârstă până la un an acoardă On. Minister al Instrucțiunii. Cererile de înscriere timbrate legal se vor înainta către Direcțiunea școlii până la 5 Septembrie 1935, însoțită de următoarele acte: 1. certificat școlar; 2. Extras de naștere și 3. Buletin de revaccinare.

Elevii cari doresc a se înscrie în clasele II—V vor înainta cerere până la 25 August 1935.

Examenele de corigență se țin în 2, 3 și 4 Sept. c., iar examenele de primire în cl. I, (numai dacă vor fi prea mulți candidați) la 16 Septembrie c., din l. română, aritmetică și geometrie. Taxa examenului de corigență e 100 lei de obiect.

Practica de atelier începe la 2 Septembrie pentru elevii din clasele II—V, și la 18 Septembrie c., pt. elevii din clasa I. Data începerii cursurilor teoretice se va publica ulterior.

Școala are internat pt. 60 elevi. Elevii din internat vor aduce următoarele vesminte: 1 saltea, 2 buc. cearceafuri, 1 perină, 2 fețe de perină, 1 țol sau plapomă, 2 fețe de plapomă, 3 ștergere și cel puțin 4 rânduri de schimburi (cămași, izmene, ciorapi etc.)

Taxele școlare sunt 500 lei anual și se plătesc integral la înscriere.

Taxa de întreținere în internat=3000 lei anual pt. elevii dela secția tâmplăriei și 4200 lei anual pt. elevii dela secția lăcătușerie-mecanică.

Taxa de întreținere în internat se plătește în 3 rate egale anume: rata I la înscriere, rata II la Crăciun și rata III cel mai târziu până la 1 Aprilie 1936.

Reduceri de taxe. La taxele școlare nu se acoardă reducere. La taxa de întreținere în internat se acoardă reducere elevilor săraci și merituosi, dar mai ales părinților cari au merite pentru prosperitatea morală și materială a Institutelor din Blaj.

Blaj, la 15 Iulie 1935.

315 (1—1)

Direcțiunea

Școala comercială sup. gr.-cat. de fete — Blaj

Nr. 371—1935.

Condiții de primire

1. Primirea în oricare clasă a școlii se face numai în baza unei cereri de înscriere, timbrată cu 8 Lei și 1 Leu aviație, care se va adresa Direcțiunii până la 31 August. Cererea se va scrie de părinte, tutor sau corespondentul lor, cu arătarea profesiei și a locuinței. Se va alătura și un plic timbrat, cu adresa trimițătorului.

2. In cl. I a școlii se pot înscrie eleve cari au promovat 4 clase gimnaziale. Pot fi primite și eleve cari au terminat 4 clase normale, sau acelea cari au dobândit certificatul

de absolvirea gimnaziului (3 clase) conform legii înv. secundar din 1928.

Absolventele școalelor comerciale elementare vor fi primite numai în baza unui examen de admitere, prevăzut în ordinul ministerial Nr. 112.531—1935.

In cazul că pentru cl. I se vor anunța mai mult ca 50 eleve, se va ținea un examen de selecțiune, după programa gimnaziului, la l. română, franceză și matematici.

3. In clasele II, III și IV se primesc eleve cari au promovat clasele precedente ale unei școale comerciale superioare.

4. Elevele cari cer înscrierea în cl. I, precum și acelea cari vin pentru întâiaș dată la noi, vor alătura la cererea de înscriere: a) extras de naștere (dela primărie); b) certificat de botez; c) certificat de cetățenie; d) certificat de revaccinare; e) certificat școlar.

Cererile cari nu vor intra la termen, precum și acelea cari nu vor avea toate actele arătate mai sus, nu vor fi luate în considerare. Elevele cari au mai frecventat la școala noastră, vor alătura la cererea de înscriere numai avizul școlar din Iunie precedent.

5. Examenele de corigență se țin în ziua de 14 Septembrie, cu începere dela ora 9 dimineața. Tot atunci dau examen și elevele cari din cauză de boală au fost nevoite să părăsească școala în trimestrul III din anul școlar precedent.

6. Pentru înscrierea definitivă elevele se vor prezenta, însoțite de părinți, în zilele de 14 și 15 Septembrie după masă, cu începere dela ora 3, și vor plăti la Direcțiune următoarele taxe:

Inscriere 300 Lei, construcție 200 Lei, frecvență 1500 Lei. Total 2000 Lei.

Taxele de înscriere, construcție și jumătate din taxa de frecvență (didactru) se plătesc deodată, la înscriere. Dela taxele de înscriere și construcție nu se dau scutiri nimănui. Scutiri de didactru se dau după trimestrul I (în Februarie) se pot beneficia numai elevele cu media generală cel puțin 7.50 și purtarea morală nota 9. Elevele de altă naționalitate plătesc taxe școlare speciale. Rata doua din didactru se plătește cel mai târziu până la 1 Februarie.

7. Pentru primirea în internat, se face cerere specială, care se adresează Preavenratului Consistor Arhiepiscopesc în Blaj și se trimite până la 20 August. Amănunte se găsesc în prospectul internatului.

8. Părinții sau tutorii elevelor nu pot angaja cvartire în oraș, pentru fiicele lor, fără aprobarea Direcțiunii.

9. Cursurile încep în ziua de 16 Septembrie dimineața, după invocarea Sf. Spirit.

314 (1—1)

Direcțiunea

Școala gr.-cat. de Menaș — Blaj

Aviz școlar

Școala are de scop de a forma bune gospodine, a pregăti elevele pentru continuarea studiilor în secția normală de specialitate, unde vor primi o diplomă de maestră pentru școalele de menaj fiind salarizate ca și maestrele dela școalele secundare.

Programa studiilor este gimnaziul. Cele cari doresc a urma liceul după absolvirea acestei școli vor da diferența și vor intra în clasa V-a de liceu.

Aplicațiuni practice în atelierele de: bucătărie, lucru de mână, croitorie, spălat-călcăt, țesut. Fiecare atelier având maestră de specialitate.

Condițiuni de admitere: în cl. I-a absolventele cursului primar, în cl. II-a absolventele

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

a unei clase de liceu sau altă școală secundară în cl. III-a absolventele a două clase cu caracter secundar, în cl. VI-a absolventele de gr. I profesional, a cursului secundar inferior sau a patru clase normale.

Elevele vor prezenta la înscriere următoarele acte:

Actul de naștere, actul de botez și de vacin, certificatul de absolvire, certificatul de bună purtare.

Taxa anuală este de 5900 lei. In această sumă se cuprind toate taxele. Se va plăti în trei rate. La intrare în școală 2900 lei, la 8 Iunie 1500 lei și în Aprilie 1500 lei.

Se primesc înscrieri în fiecare zi la direcțiunea școlii. La cerere se vor trimite prospecte.

La această școală se primesc pe lângă elevele școlii și practicante cari vor să se perfecționeze la unul din atelierele: bucătărie, lucru de mână, țesut, spălat-călcăt. Aceste cursuri durează 3 luni, iar practicantele vor obține o adeverință.

316 (1—1)

DIRECȚIUNEA

Anunț

Se aduce la cunoștința generală că la Oficiul Postal Blaj, în cancelaria Oficiului, la orele 10 înainte de masă, pe ziua de 28 Iulie a. c., se va ținea licitație publică cu oferte închise, concesionarea antreprizei postale între oficiul Blaj și gara locală.

Domnii concurenții sunt rugați a se prezenta în cancelaria oficiului cu 1/2 oră înainte de licitație pentru a lua cunoștință de conținutul de sarcini, odată cu oferta concurenții vor depune o garanție provizorie în numerar, egală cu 50% din cuantumul subvenției specificată în ofertă, pe timp de 2 ani.

Blaj, la 17/6 1935.

INDESCIFRABIL

Diriginte

Oficiul paroh. rom. unit. Acaz. (jud. Sălaj)

Nr. 95—1935.

Concurs la postul de cantor

Senatul bisericii unite din Acaz, jud. Sălaj, protopopiatul Supurului de Jos, prin aceasta publică concurs pe ziua de 25 August a. c. la postul de cantor pe lângă următoarele retribuțiuni: foloaința alor 6—8 jugere pământ arător, locuință cu 2 camere, grajd, grădină 900⁰ și stolele îndatinate.

Concurenții se vor prezenta și în persoană, cu diploma de cantor și certificat de serviciu și moralitate.

Cei capabili de a conduce cor vocal vor fi preferați.

Acaz, (jud. Sălaj) 15 Iulie 1935.

Senatul bis. rom. unite din Acaz

Oficiul parohial gr. cat. din Dâmbu (jud. Cluj)

Nr. 65—1935.

Publicație

In ziua de 28 Iulie 1935, la ora 2 p. m. se va ținea licitație publică, în școala primară de stat din loc, asupra lucrărilor de terminare a bisericii noi, — ridicată în comună.

Doritorii vor prezenta oferte închise, și vor depune, drept garanție, 60% din prețul lucrărilor.

Planul, devizul și condițiunile detaliate se pot vedea în orice zi în biroul oficiului parohial.

Dâmbu, la 14 Iulie 1935.

Ioan Rusu
primcurator

Teodor Șermășan
paroh